

Városi legendák béklyójában

Sokan makacsul ragaszkodnak olyan városi legendákhoz, amelyek mélyen benne vannak a köztudatban, mert ezt súlykolta éveken át a média. Ez pedig az úgynevezett erdőirtások kérdése, illetve a medvék életterének ember általi állítólagos szűkítése.

Lássuk még egyszer a medvét! (És az erdőket):

A medve és a városi legendák

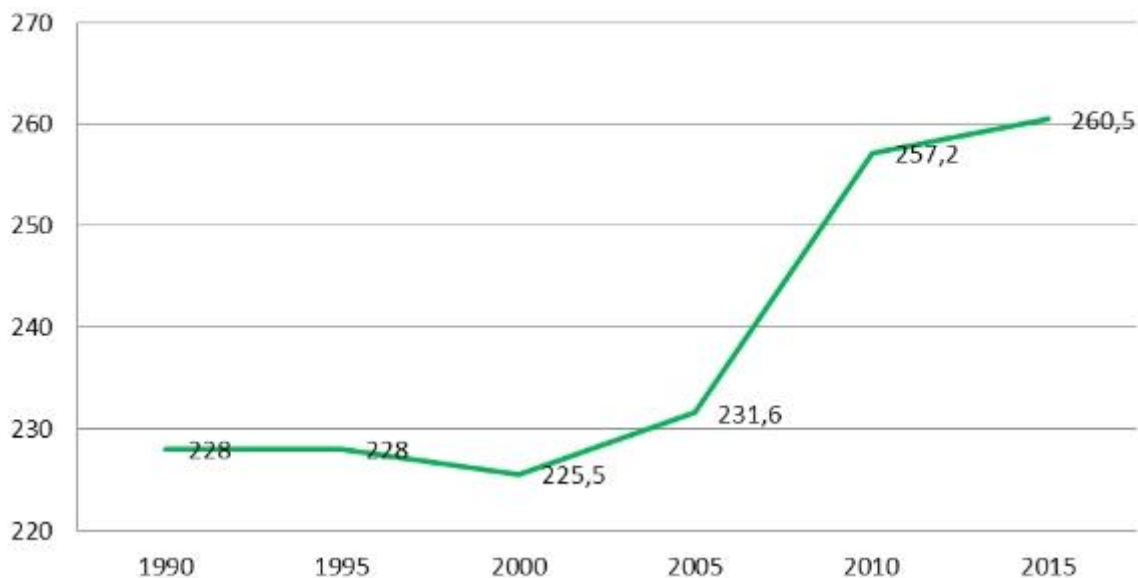
1. [Kivágták az erdőt, nincs hol éljen a medve](#)
2. [Nincs sok medve, csak az életterük csökkent](#)
3. [Táplálék hiány](#)
4. [Állatvédelem-e ha túlszaporulat van?](#)
5. [„Kilövés” kontra mészárlás](#)
6. [A vadász, a vadgazda az barbár állatkinzó?](#)
7. [Ki a szakember?](#)
8. [Egymást élni hagyni. Kanadában is hasonló lenne a helyzet?](#)
9. [Jó akaratú civil szervezetek, hiányos tudással az állatvilágról?](#)
10. [Románia nem avatkozhat be a veszélyes egyedek esetében?](#)
11. [Kit véd a törvény és kire alkalmazzák?](#)
12. [Prevenció vagy intervenció?](#)
13. [Helyi önkormányzatok csupán moderátori vagy probléma megoldó szerepet kellene vállaljanak?](#)
14. [A veszélyes medvék áttelepítése nem megoldás](#)

1. Kivágták az erdőt, nincs hol éljen a medve

Korábbi [blogbejegyzésemben](#) leírtam, [statisztikai adatokra](#) támaszkodva: „Hargita megye terület szempontjából a 13. az országban (a 41 megye közül), az erdős területe viszont az országos átlagon felüli: Romániának 26,84%-a erdős terület, miközben Hargita megyének 39,24%-a.”

2015-ig Hargita megye erdős területei több mint 40 000 hektárral nőttek 1990-hez képest, a statisztikai hivatal [adatai](#) szerint, ez körülbelül 13%-os növekedést jelent. Ugyanezt a növekvő tendenciát, bár mérsékeltebben, igazolják a Romsilva erdészeti egyedáruság adatai is, a felügyeletükben lévő erdős felületek megközelítőleg 4%-al nőttek 2009 és 2015 között (2009-ben 87 754 hektár erdő volt felügyeletük alatt, 2015-ben pedig 91 005 hektár). Továbbá a polgármesteri hivatalok nyilvántartásai is egy 2%-os növekedési tendenciát jeleznek az erdős felületekre vonatkozóan.*

Erdős felületek alakulása Hargita megyében (ezer hektár)

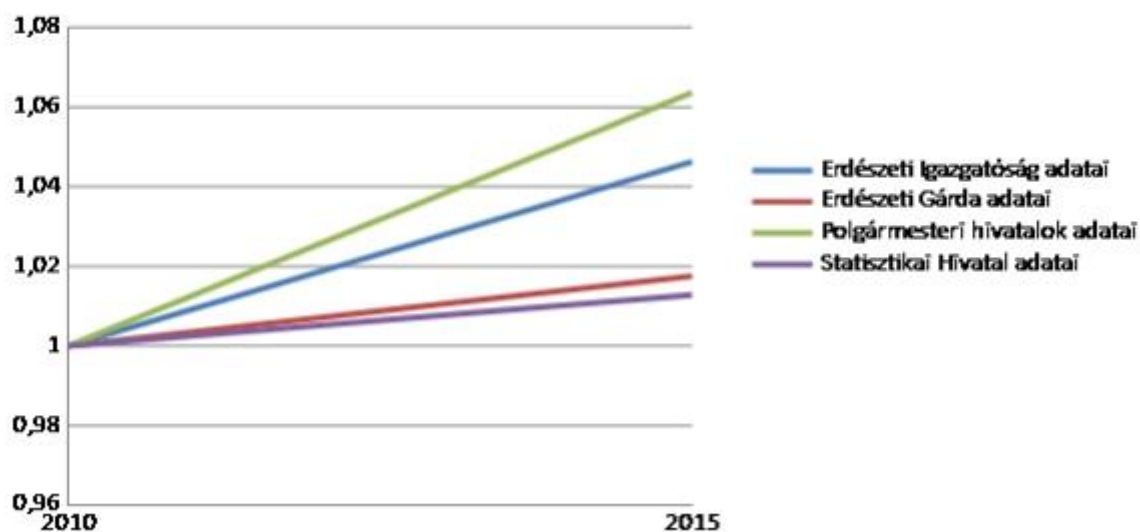

Forrás: [Országos Statistikai Hivatal](#)

A megyében található erdőterületek több intézmény adminisztrálása alá is tartoznak, ezért négy forrásból is lekértük az adatokat. Az Erdészeti Igazgatóságtól (Regia Națională a Pădurilor), az Erdészeti Felügyelőségtől (Garda Forestieră), a Polgármesteri Hivataloktól és a Statisztikai Hivaltól (Instituția Națională de Statistică). A vizsgált öt évben (azért 2015-ig, mert a statisztikai hivatal honlapján még csak 2015-ig vannak adatok) mind a négy forrás szerint nőtt az erdőterület Harghita megyében.

Az Erdészeti Igazgatóság adminisztratív területéhez 2010-ben 86 980 hektár erdő tartozott, 2015-re 4,62%-os növekedést érve el. Az Erdészeti Felügyelőséghez 2010-ben 264 800 hektár erdő tartozott, 2015-re 1,8%-t növekedett. A polgármesteri hivatalokhoz 192 410,9 hektár erdő tartozott és a vizsgált években 6,4%-os a növekedés. A statisztikai hivatal adatai szerint Harghita megyében 258 000 hektár erdő található és az öt év alatt 1,3%-os a növekedés. Az eltérés az erdőterületek mennyiségére vonatkozóan abból adódik, hogy az egyes intézmények adminisztratív területe nem fedi le Harghita megye teljes erdőterületét.

Az erdőterületek alakulásának tendenciája 2010-2015

Forrás: Országos Statisztikai Hivatal, Romsilva Egyedárúság – Hargita megye, Hargita megyei polgármesteri hivatalok nyilvántartásai

Tehát, van erdő Hargita megyében! Nem fogy, hanem nő. Így az az állítás, hogy kivágták az erdőt, s ez miatt beszűkült a medve élettere, HAMIS.

Az is tény, hogy történik fakitermelés, viszont a fakitermelésre vonatkozó hivatalos adatok egy kiegyensúlyozott fakitermelésre utalnak. Az éves kitermelés átlagban egymillió köbméter fa, a legnagyobb kitermelés 1995-ben volt (1295,7 ezer köbméter).

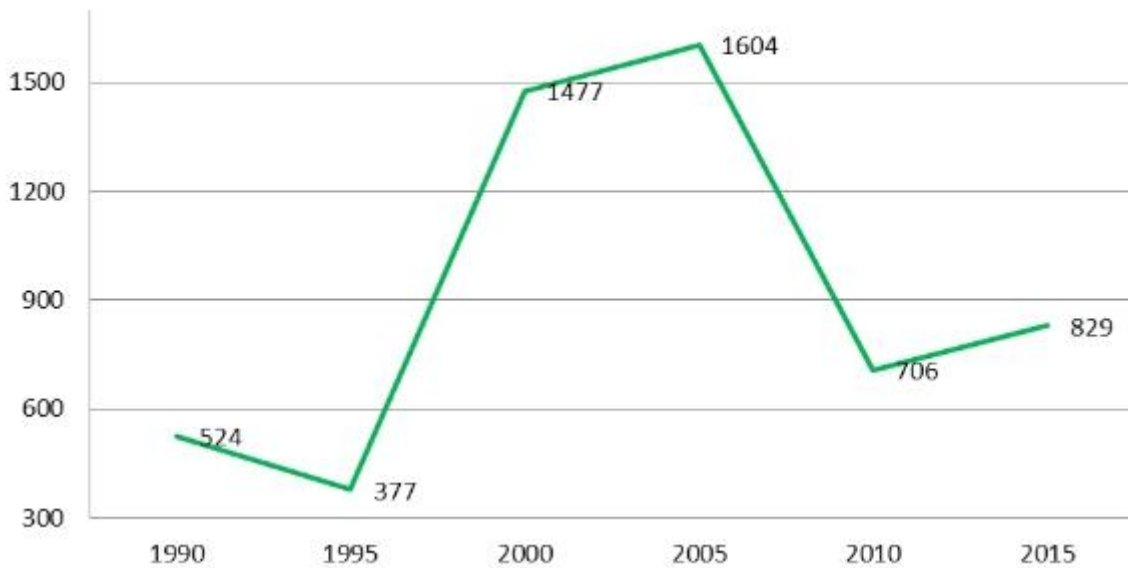
Kitermelt fa Hargita megyében (ezer köbméter)

Forrás: [OSH](#)

A fakitermeléssel párhuzamosan ugyanakkor történik újraültetés is.

Újraültetett erdős felületek (ezer hektár)

Forrás: [OSH](#)

Nem állítjuk, hogy Hargita megyében nincs példa illegális fakitermelésre, viszont korántsem olyan mértékű, mint ami a köznyelven forog, ezt igazolja egy független kimutatás is, amelyet a Greenpeace készített. 2016-ban 185 esetet jegyeztek, jóval kevesebb mint más, medvekérdésben érintett megyékben, ugyanakkor az illegálisan kitermelt famennyiséget tekintve sikeresen elkerüli Hargita megye a dobogót. A Greenpeace jelentése az alábbi oldalon olvasható:

<http://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/paduri/raport-taieri-ilegale-2016.pdf>

Mindezek mellett, az is tévhit, hogy a kivágott erdős részekről a medvék kénytelenek továbbállni. Biológusok és vadgazdálkodási szakemberek állítják, hogy a medvék a cserjésekben és a fiatal erdőkben érzi jól magát, hiszen itt teljesülnek a leginkább a fajtának kedvező életkörülmények, változatos táplálék és nyugalom.

2. Nincs sok medve, csak az életterük csökkent

Az élettérre vonatkozóan már cáfoltuk az első városi legendánál, hogy nem szűkült az erdők területe.

Hogy sok a medve vagy kevés, az sem kérdés: a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökség 1567 egyeddel számol Hargita megyében:

<http://hargitamegye.ro/upload/public/vadkarok/APMHRInformatiiDespreEfectivulCarnivoreMiri26.06.17.pdf>.

Ha túlszaporulatról beszélünk, akkor igen, kijelenthető, hogy csökkent az élettér is. A zöld szervezetek azt mondják, hogy egy medvének 50-270 hektár területre van szükségük

(<http://www.wwf.ro/?273995/Numrul-urilor-din-Romnia-dictat-de-interesele-de-vntoare>), viszont köztudott hogy a területek olykor fedik egymást, s főleg a hímek sokat vándorolnak.

De a WWF oldalán található számot alapul véve Hargita megye esetében a következő számokat kapjuk:

260 ezer hektár erdő – 1 medve 270 hektár = 986 medve. A környezetvédelmi ügynökség 1575 medvét tart nyilván, tehát egyszerű kivonással is látható, hogy 589 medvével van több Hargita megyében. Nyilván el kell tekintenünk a WWF adat tudományos szempontú megközelítésétől. Az Erdészeti Kutató Intézet munkatársai szerint ennél komplexebb számításokat kell végezni, több szempontot figyelembe venni (társadalmi, gazdasági stb) s így Hargita megyében békésen megélő medvék száma 400-500 körül lenne.

A túlszaporulat miatt a nagy testű egyedek elzavarják területekről a kisebbeket, ezért azok kiszorulnak természetes élethelyükről és bemerészkednek a lakott területekre és így magyarázható az, hogy egyre bátrabbak és nem félnek az embertől. A medvebocok pedig már háztartási hulladékon nőnek fel, amit lakott területeken szerezhetnek be, megbarátkozva, megszokva az ember jelenlétét.

Nem igaz, hogy Romániában a medvepopuláció veszélyben lenne. 4000-10000 egyed élhet az országban a különböző felmérések szerint. A szórás nagy, viszont tény, hogy a rendelkezésre álló terület 2000-3000 medvét tudna eltartani optimális körülmények között.

A fentiek fényében tehát felelős vadgazdálkodásra van szükség. Ma már bizonyított tény, hogy azokon a területeken, ahol vadgazdálkodással szabályozzák a nagyragadozók létszámát hamar helyre hozható a megyénkben is tapasztalható rendellenesség.

Mindezek mellett a túlszaporulat az erdőkben is kárt tesz, hiszen több ezer köbméter fát kell kivágni, miután azok elkorhadnak, mivel a medvék annyira meghántják a törzsét. **A meghántolt fák, bogaras, beteg fenyők – ez is a medvék által okozott károk közé tartozik. Ezért is van szükség ésszerű vadgazdálkodásra.**

Ami pedig a „letarolt” erdőket illeti: léteznek üzemtervek, azoknak megfelelő kitermelés, és vágás után két évet kell várni az újraültetésig, hogy a kártékony rovarok, illetve betegségek eltűnjenek.

Egyértelműen kijelenthető, hogy igen: Sok a medve.

3. Táplálék hiány

A megnövekedett medve populáció egyrészt több táplálékot igényel, másrészt ezen nem segít az, hogy ma már ipari mennyiségben szervezeten gyűjtik be erdeinkből a gyümölcsöket. A nyájak terv szerű legeltetése sincs kidolgozva. Egymást élni hagyni elv mentén kell vadföldeket kialakítani és az erdőkben etetni a medvéket, hogy megfelelő táplálékhoz jussanak és ne kényszerüljenek arra, hogy lakott településekre, emberek közé merészkedjenek. Ez azonban egy egészséges egyedszám mellett lehetséges.

4. Állatvédelem-e ha túlszaporulat van?

Állatvédők mindig hangosan tiltakoznak, ha egy veszélyes egyed kiemeléséről esik szó.

Tisztázzuk: egy, emberi településekre bemerészkedő, nyers húst fogyasztó medve kiemelése nem vezet a romániai medvepopuláció kiirtásához. A háziállatokat pusztító medvét vérmedvének nevezik, amely az emberre is veszélyes.

Jelenleg ott tartunk, hogy a megnövekedett medve populáció nem csak az emberek életerét veszélyeztetik, hanem az erdők teljes vadállományában képes kárt tenni. Ha nem áll be egy egészséges populáció, amit vadgazdálkodással kell szabályozni, a megnövekedett medve populáció minden vadállományra veszélyt jelent, de még nagyobb veszélyt jelent saját populációjára, ugyanis genetikailag leromlik az állatállomány.

Az már nem fajvédelem, hogy nem szabályozzuk a populációt. Az a fajvédelem, hogy úgy gondoskodunk róluk, hogy az adott populációnak, valamint az életerüket jellemző biodiverzitást és ennek természetes megőrzésében részt vesz az adott populáció.

5. „Kilövés” kontra mészárlás

Egy másik tévhit, hogy a medvéket „lemészárolnák”. Nincs szó a teljes populáció „kiirtásáról”, Hargita megyében mintegy száz többszörös kárt okozó egyednél van szükség sürgős beavatkozásra, amelyek rendszeresen betörnek a háztartásokba és az anyagi károk mellett az emberre is veszélyesek. Romániában lassan több joga van a medvéknek, mint az embereknek és az állatvédők bukaresti kormánnyal egyetemben hajlamosak elbagatelizálni a kérdést, figyelmen kívül hagyva az emberi életet.

A Vadkárók Székelyföldön Facebook-oldalra naponta küldenek képeket széttépett állattetemekről, amelyek egy-egy medvetámadás után maradtak (<https://www.facebook.com/vadkarok>).

Kérdés, hogy van-e olyan érv, amely felülmúlná egy emberi élet értékét? Szabad-e hosszas vitákat folytatni olyankor, amikor olyan súlyos sérülésekkel állunk szembe, aminek következtében egy családfő nem képes már tovább dolgozni és családját eltartani ideiglenesen vagy akár hosszú távon.

Az elmúlt hat év alatt több mint ötven embert ért támadásról tudunk (ebből csak idén már nyolc ember sérült meg egy-egy támadás során), és sajnos halálos esetre is volt példa Hargita megyében.

Az alábbi térképen összesítve tekinthetőek meg ezek a támadások:

Ha egészséges és megfelelő létszámú a medve populáció, akkor is fogunk hallani arról, hogy emberre támadt, de az már valószínűleg kevés, az erdőben történő támadás lesz, nem lakott településen vagy annak közelében.

És igen, az emberi életet rendszeresen veszélyeztető egyedeket ki kell emelni a populációból.

6. A vadász, a vadgazda az barbár állatkíznő?

Az az érv, hogy a vadászok kíméletlen öldöklők nem állja meg a helyét. A vadászoknak nem érdeke gátlástalanul gyilkolni a medvéket. A vadászok érdeke, hogy egészséges és fenntartható populáció éljen területeiken, egyensúlyban más állatfajokkal. Ezért a vadásztársaságok időt és pénzt is áldoznak erre, hiszen a kilőtt medvékért kapott juttatásokat a populáció élelmezésébe és fenntartásába fordítják vissza. A vadászok vadgazdálkodást végeznek, az ők feladatuk a vadállomány őrzése. Önfenntartók, nem az állampolgárok pénzéből gazdálkodnak.

Igen, a vadász és a vadgazda az elsőszámú állatvédő, és ez nem hóbortot, hanem többéves egyetemi felkészültséget jelent.

7. Ki a szakember?

A kérdéskörben számos vélemény ismert, de ebben a súlyos helyzetben Bukarestnek a konzultációk mellett szakemberek véleményét kell figyelembe vennie, eltekintve a zöld lobbától. Ebben a kérdésben a vadgazdálkodási szakemberek értik meg a nagyvadak viselkedését és határozhatják meg azon populáció számát, amely még egyensúlyban van és nem veszélyes a többi vad populációra nézve és egyáltalán környezetükre. Nyilvánvalóan a vadgazdáknak is egyeztetniük kell más szakemberekkel, például állattani kutatásokkal foglalkozó biológusokkal, erdőmérnökökkel, és az így szerzett információt hasznosítani tudják tevékenységeik során.

Másik szakértő az etológus lehet, amely az állatok és ember természetes viselkedését kutató természettudományokban jártas személy, ebben az esetben a nagy testű emlősök viselkedését tanulmányozza.

8. Egymást élni hagyni. Kanadában is hasonló lenne a helyzet?

Sokan példálózna Kanadával, ahol szintén megtörténik, hogy emberek közre merészkednek a medvék, mondván, hogy ott mindennapos és elfogadott, akkor itthon miért nem lehet elfogadni. Arról azonban megfeledekeznek, hogy Kanadában, helyén kezelik a veszélyes egyedeket és az emberi életeket védik. Kanadában elfogadhatatlan, hogy házakba törjenek be, ember életeket veszélyeztetve. Ott szakszerű eljárás és rendszer mentén ártalmatlanítják a veszélyessre vált egyedeket.

9. Jó akaratú civil szervezetek, hiányos tudással az állatvilágról?

A civil szervezetek azontúl, hogy a medvéket védik a démonizált vadászoktól, nincs rálátásuk az állatvilág működésére és arra, hogy egy megnövekedett medvepopulációnak, milyen hatása lehet környezetére, amikor nincs természetes ellensége. Tehát kérdés, hogy tényleg jót akarunk? Védjük a medvéket minden áron, még ha ezzel más állatfajok súlyos veszélybe is kerülnek?

És tényleg a medvék jelentik a romániai környezetvédelem égető problémáját? Hisz nem kihálás szélén van, hanem szépen gyarapodik.

Ott vannak a folyóvizeket és talajt folyamatosan szennyező bányatavak, azért nem emel szót senkit. Vagy a „sikeres” magánosítás révén megszűnt ipari telepek, sok helyen mérgező anyaggal?

10. Románia nem avatkozhat be a veszélyes egyedek esetében?

Tévhit az is, hogy Brüsszelből nem engedik a beavatkozást Romániában a veszélyes medvék ügyében. Többször elhangzott, hogy Románia az uniós csatlakozáskor vállalta, hogy fenntart egy öt-hatezres medvepopulációt. Mind ez idáig nem található az a dokumentum, amely ezt meghatározza minthogy az sem, hogy tiltanak a nagyvadak vadászatát.

https://drive.google.com/open?id=0B3DH_aG2Ui1UTW1IMzB3b31TY3M

A környezetvédelmi európai uniós irányelvek, valamint a Románia uniós csatlakozásának dokumentumai az alábbi linkeken találhatóak, ebben nem találtunk idáig semmilyen jellegű hivatkozást sem egy, de sem 5000 vagy akárhány ezer medvére:

EU környezetvédelmi direktívák – Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:01992L0043-20130701>

LEGE nr. 13 din 11 martie 1993 pentru aderarea Romaniei la Conventia privind conservarea vietii salbatice si a habitatelor naturale din Europa, adoptata la Berna la 19 septembrie 1979

http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htp_act_text?id=13681

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011

http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/08/2012-08-08_legislatie_protectia_naturii_oug57din2007regimariinaturaleprotejate.pdf

Act privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A12005SA>

Az ember és a konfliktusos nagyragadozókkal való együttélést vizsgálja a [Régiók Bizottsága](#) (RB) Környezetért, emberekért és a gazdaságért elnevezésű cselekvési terve, ehhez [készíték jelentést](#) a bizottság megbízásából. A közös cél az, hogy a természet egyensúlya megmaradjon, ezért szükség van a különböző szervezetek közötti párbeszédre, ezért [egyeztettük](#) az elmúlt napokban a természetvédőkkel is.

11. Kit véd a törvény és kire alkalmazzák?

Az Európai Unió környezetvédelmi irányelvének (direktívájában) 16. cikkelye világosan leírja, hogy:

„Amennyiben nincs más megfelelő megoldás és az eltérés megengedése nem befolyásolja hátrányosan az érintett fajok populációi kedvező védettségi állapotának fenntartását az elterjedési területükön, a tagállamok engedélyezhetik a 12., 13., 14. cikkben, valamint a 15. cikk a) és b) pontjában foglalt rendelkezésektől való eltérést az alábbiak érdekében:

1. b) termést, állatállományt, erdőt, halastavat, vizeket és más típusú, tulajdont érintő súlyos károk megelőzése;
2. c) közegészség, közbiztonság vagy más kiemelkedően fontos közérdek, beleértve a társadalmi vagy gazdasági érdekeket is, továbbá a környezet számára kiemelkedően előnyös hatás elérése”

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20130701&from=EN>)

Románia alkotmányának 22. és 35. cikkelye szerint az állam garanciát vállal az emberek élethez való jogának, testi épsége védelmének, valamint az egészséges és környezetvédelmi szempontból kiegyensúlyozott életkörülményeknek a biztosítására:

http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_1&par1=2#t2c2s0sba22

http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_1&par1=2#t2c2s0sba35

Medvéről egy szó sem esett. Tehát semmibe veszik az ember alkotmányos jogait is.

12. Prevenció vagy intervenció?

A fenti Európai Unió környezetvédelmi irányelvének 16. cikkelyében prevencióról van szó, vagyis megelőző intézkedésekről, minimalizálva és kiküszöbölve az ember-medve közötti konfliktusokat. Ennek ellenére Romániában nincsenek erre jól kiforrott lépések meghatározva és kidolgozva az illetékes minisztériumok részéről, vagyis mindig utólagos intervenciókra, beavatkozásokra korlátozódnak az erőforrások. Brüsszel tehát engedélyezi a megelőző vadászatot, itthon mégis beavatkozásra adnak ki engedélyt.

13. Helyi önkormányzatok csupán moderátori vagy probléma megoldó szerepet kellene vállaljanak?

Az nem kérdés, hogy a medveprobléma kezelésében elsősorban a mindenkori kormány környezetvédelmi minisztériuma az illetékes, amely feladatot mind ez ideig hiányosan és nem elég körültekintően látott el, mellőzve a lakosság önkormányzatokon keresztül is tolmácsolt probléma súlyosságát már évek óta. Az sem kérdés, hogy a helyi önkormányzatok és a megyei tanácsok a kérdésben közvetítő szerepet kell ellássanak az érintett felek bevonásával. Mindezek mellett azonban a legfontosabb feladata a helyi- és megyei önkormányzatoknak a közösséget érintő problémák felvállalása és azok kezelése, megoldásának sürgetése minden erejükkel a kormány felé.

14. A veszélyes medvék áttelepítése nem megoldás

Nemzetközi szinten elfogadott, hogy az a medve, amely háziállatokra támad és háztartási hulladékból táplálkozik, az áttelepítés után továbbra is kárt fog okozni.

Ezt bizonyítja a kanadai Brit Columbia tartományban élő veszélyes medvék áttelepítéséről szóló

tanulmány is: https://drive.google.com/file/d/0B3DH_aG2Ui1UWHZqd3U2WWJNLXM/view

A tanulmány szerint a medve opportunistá viselkedése és a nagy terület igénye vezet a medve és ember közötti konfliktusokhoz. Szintén megjegyzi, hogy ennek elkerülése érdekében hosszú távon felelős vadgazdálkodási menedzsmentre van szükség. Tehát beavatkozás helyett prevencióra kell helyezni a hangsúlyt.

A most megjelent beavatkozási kvóta (<https://legeaz.net/monitorul-oficial-714-2017/omm-1169-2017-aprobare-nivel-interventie-ursi-lupi>), mint azt többször mondtam, nem megoldás, csepp a tengerben. Ugyanakkor a rendelet az áthelyezést helyezi előtérbe, ami tudjuk, hogy nem vezet megoldásra. Hargita megyéből

akárhová helyeznék át az egyedat az országon belül az rövid időn belül visszatér eredeti helyére. Ezenkívül pedig máshol is ugyanúgy kárt okoz, hiszen már ez a viselkedés forma alakult ki.

Más országok pedig tudjuk, hogy nem fogadnak be egy nagy testű ragadozót, hiszen más európai országokban védik a gazdák és egyáltalán az emberek érdekeit.

Tény, hogy nőtt a [vadkárók](#) és a medve-ember konfliktusok száma, erről [interaktív térképet](#) is készítettünk. Egyes településekre már [nappal is bejár a medve](#), vagy a mezőn találkoznak vele a földjükön dolgozni készülő gazdák. A lakosság fél, és elemzések, viták helyett sürgős megoldást vár. Persze konzultációra is szükség van ahhoz, hogy megoldást találjunk a problémára, de az emberek gyors cselekvést várnak el. Ráadásul a zöldszervezetek képviselői is elismerték a közelmúltbeli [bukaresti viták alkalmával](#), hogy a nemrég a környezetvédelmi minisztérium által kibocsátott beavatkozási rendelet [nem jelent megoldást](#), mint ahogyan a tavalyi rendelet felfüggesztése sem jelentett, és az ember-medve konfliktusban határozottabb lépésre van szükség. Az a legfontosabb, hogy a károsult gazdák, a helyi önkormányzatok és a vadásztársaságok [minden esetet dokumentáljanak](#) és jelentsenek a környezetvédelmi minisztériumban, máskülönben nem érünk el nagyobb áttörést. Közben folyamatosan lobbizunk jobb megoldásokért, [konzultálva](#) és nyomás alatt tartva az illetékeseket. Ez a lényeg, itt a pont.

15. Azt hinnénk az Európai Unió meg van elégedve a természetvédő szervezetek tevékenységével

Az Európai Számvevőszék egy 2014-es jelentéséből kiderül, hogy „A LIFE projektek terjesztése és replikációja egyértelműen kívánnivalókat hagy maga után, és ez lényegesen csökkenti a programnak azt a képességét, hogy katalizátorhatást fejtsen ki a környezetvédelem fejlődésére, ami a program átfogó célja lenne” (<http://www.eca.europa.eu/hu/Pages/NewsItem.aspx?nid=4516>).

A teljes jelentés alábbi linken olvasható:

http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR13_15/QJAB13015HUN.pdf

Tisztelet a kivételnek, de számos természetvédő egyesület hatalmas összegeket hív le különböző forrásokból, amelynek útja nem mindig tisztán látható. A projektek nem érik el céljukat, hiszen a ráfordított összeg nem hozza a sokszoros eredményt. A projektek után nincs folytonosság. Most már uniós szinten is egyre világosabb, hogy ezen szervezetek nagyobb fokú átvilágítására lenne szükség.

A természetvédelemért folytatott harcban sajnos sokszor elveszik az igazi cél, és számos esetben a szervezetek szűk érdekeit szolgáló komoly források lehívása a cél, és nem mindig derül ki pontosan hogyan is fektetik azt be a természetvédelemért.

Jan Kinšt a számvevőszéknek a jelentésért felelős tagjának interjúja alábbi linken hallgatható meg:

<https://www.youtube.com/watch?v=udytgWVoYaw&feature=youtu.be>